

48

Latvijas Komunistiskās (boļševiku) partijas (LK(b)P)
Ventspils apriņķa komiteja

Vēsturiskā izziņa

PA-130. fonds

1940.g.-1941.g., 1944. g.-1949. g.

No 1920. g. līdz 1940. g. pirmajai pusei Ventspils apriņķī nelegāli darbojās LKP Ventspils apgabala organizācijā.

1940. g. jūnijā organizācija legalizējas.

1940. g. 15. augustā LKP CK nolēma likvidēt LKP apgabalu organizācijas un to vietā izveidot 19 apriņķus (pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma) un 4 pilsētu LKP organizācijas.

1940. g. 28. septembrī tika izveidota LKP Ventspils apriņķa komiteja (AK) ³⁾ 9 cilvēku sastāvā, kas vadīja LKP Ventspils apriņķa organizāciju.

1940. g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu LK(b)P. Saskaņā ar VK(b)P statūtiem partijas šūniņas tika pārdēvētas par partijas pirmorganizācijām.

LK(b)P Ventspils apriņķa organizācijas pirmā legālā konference notika 1940. g. 9. decembrī. ³⁾

LK(b)P Ventspils apriņķa komitejas struktūra bija šāda: ⁴⁾

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propogandas un agitācijas nodaļa
- kadru nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa
(tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)

1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Ventspils apgabala komitejas dokumentu fonda nav.

2) LVA, PA-101. f.; 2. apr., 53. l., 3. lp.

3) LVA, PA-101. f., 2. apr., 52. l., 2. un 5. lp.

4) Turpat, 361. l., 26. lp.

1940. gadā LK(b)P Ventspils aprinķa organizācijas sastāvā ietilpa 4 partijas pirmorganizācijas un 1941.g. maijā - 9.⁵⁾ Sākoties vācu okupācijai 1941. gada jūnijā, aprinķa komiteja darbību pārtrauca.

Pēc padomju varas atjaunošanas Ventspili 1945. g. 17. maijā LK(b)P Ventspils AK darbību atjaunoja⁶⁾, 1945. g. 5. jūnijā LK(b)P CK apstiprināja sekojošu tās sastāvu: pirmais un otrais sekretārs, sekretārs kadru jautājumos, Ventspils aprinķa izpildkomitejas priekšsēdētājs, Valsts drošības tautas komisariāta Ventspils aprinķa nodaļas priekšnieks, Iekšlietu tautas komisariāta Ventspils aprinķa nodaļas priekšnieks, LK(b)P Ventspils AK organizatoriskā darba un instruktoru nodaļas vadītājs.⁷⁾

Vēlāk LK(b)P Ventspils AK locekļus ievēlēja partijas aprinķa atskaites vēlēšanu sapulcē (pirmā notika 1945. g. 8.-9. decembrī)⁸⁾ un AK plēnumā ievēlēja sekretārus un aprinķa komitejas biroju. Biroja un AK personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945. g. gadā AK locekļu skaits - 19, biroja - 7⁹⁾, 1949. gadā - 27 un biroja - 9.¹⁰⁾

Tā kā Ventspili atradās lieli republikāniskās pakļautības uzņēmumi un jūras tirdzniecības osta, LK(b)P CK 1945. g. 6. septembra biroja sēdē nolēma izveidot LK(b)P Ventspils pilsētas komiteju¹¹⁾ atdalot LK(b)P Ventspils pilsētas organizāciju no Ventspils aprinķa partijas organizācijas.¹²⁾

No 1945. g. līdz 1949. gadam LK(b)P Ventspils AK struktūra bija šāda:¹³⁾

5) Turpat, 524. l., 43. lp. un 526. l., 88. lp.

6) LVA, PA-130. f., 3. apr., 2. l., 1. lp.

7) LVA, PA-101. f., 7. apr., 13. l., 25. lp.

8) LVA, PA-130. f., 3. apr., 1. l., 45. lp.

9) LVA, PA-101. f., 10. apr., 128..l., 37..lp.

10) LVA, PA-130. f., 7. apr., 1. l., 38. lp. un 2. l., 54.-55..lp.

11) Sk. LKP Ventspils pilsētas komitejas (PA-131. fonds) vēsturisko izziņu.

12) LVA, PA-101. f., 7. apr., 16. l., 28.-29. lp.

13) Turpat, 3. apr., 13. l., 114. lp.

- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizatoriskā darba un instruktoru nodaļa
(tās sastāvā-statistikas un vienotes partijas biedra kartes sektors)
- militārā nodaļa
- kadru nodaļa

Reorganizācijas rezultātā no 1949. g. 1. marta kadru nodaļu un militāro nodaļu likvidēja; organizatoriskā darba un instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļu un nodibināja lauksaimniecības nodaļu, kā arī rūpniecības un transporta nodaļu. ¹⁴⁾ 1949. g. marta beigās izveidoja nodaļu darbam ar sievietēm. ¹⁵⁾

LK(b)P Ventspils apriņķa organizācija 1945. gadā apvienoja 4 partijas pirmorganizācijas, bet 1949. gadā - 36. ¹⁶⁾

Ar LK(b)P CK 1947. g. 15. jūlija lēmumu apriņķu partijas komitejām atļāva veidot LK(b)P pagastu komitejas, ja tajās bija nemazāk kā 10 VK(b)P biedru, likvidējot šajos pagastos pagastu partorgu amatus ¹⁷⁾ (algota partijas organizatora (partorga) amatu LK(b)P CK ieviesa 1941. g. 6. janvārī) ¹⁸⁾. LK(b)P pagasta komiteja apvienoja visas partijas pirmorganizācijas, kas atradās pagasta teritorijā.

1949. gadā Ventspils apriņķī darbojās 7 LK(b)P pagasta partijas komitejas: ¹⁹⁾

- Anceš
- Dundagas
- Ēdoles
- Ugāles

14) Turpat, 12. apr., 17. l., 46.-47. lp.

15) Turpat, 289. lp.

16) LVA, BA-101. f., 8. apr., 50. l., 29. lp. un 12. apr. 134. l., 62. o.p. lp.

17) Turpat, 10. apr., 19. l., 48. lp.

18) Turpat, 1. apr., 12. l., 38. lp.

19) Turpat, 12. apr., 126. l., 156. lp, un PA-130. f., 9. apr., 2. l., 7., 31. un 95. lp.; 3. l., 2. un 44. lp.

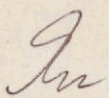
- Užavas
- Ventas
- Zūru

Ar LK(b)P CK 1949. g. 24. decembra lēmumu un LK(b)P CK biroja 1949. g. 30. decembra lēmumu, Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus.

LK(b)P apriņķu un apgabalu komitejas likvidēja, to vietā izveidoja LK(b)P rajonu komitejas. ²⁰⁾

LK(B)P Ventspils AK vietā nodibināja LK(b)P Ventspils rajona komiteju. ²¹⁾ Daļu Ventspils apriņķa pagastu pievienoja Alsungas un Dundagas rajoniem.

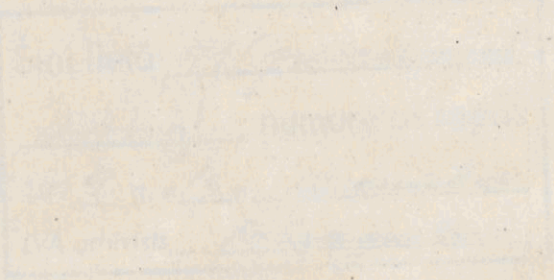
1. kat. arhiviste

T. Jakovļeva

20) LVA, PA-101. f., 12. apr., 26. l., 193. lp.

21) Sk. LKP Ventspils rajona komitejas (PA-4115. fonds) vēsturisko izziņu.

Šinī lietā 51 (prosedurost
aktus) numurētas lapas
199 9. g. «13.» december
LVA arhivists P. Kucenoks